

Notitie

'Aanvullend onderzoek vleermuizen voormalig MOB- terrein Maatweg, Amersfoort'

Auteurs: ing. M. Wallink
Project: 07147
Datum: 18 september 2007
Status: Definitief

1 Aanleiding en doelstelling

Voorliggende notitie is opgesteld op verzoek van Meander Medisch Centrum (contactpersoon dhr. A. Wolsink) in verband met de realisatie van een nieuwe ziekenhuislocatie aan de Maatweg te Amersfoort. In 2003 is reeds een volledig ecologisch onderzoek op de locatie uitgevoerd. Gezien het niet honkvaste karakter van vleermuizen is EcoGroen Advies gevraagd om kort aanvullend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren op het voormalige MOB- terrein.

Doel van het aanvullend onderzoek is het vaststellen van de aan- of afwezigheid van (verblijfplaatsen van) strikt beschermde vleermuizen en in hoeverre aan- of afwezigheid van vleermuizen consequenties heeft voor de beoogde ontwikkelingen in het gebied.

2 Situatie

Het is belangrijk om voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkeling duidelijkheid te verkrijgen over het al of niet voorkomen van vleermuizen. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn strikt beschermd volgens de Flora- en faunawet en in de Europese Habitatrictlijn Bijlage IV. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat verblijfplaatsen van vleermuizen niet verstoord of vernietigd mogen worden en dat in geval van onvermijdelijke schade ontheffing aangevraagd moet worden bij DLG, waarbij eisen gesteld kunnen worden aan de uitvoering van de plannen. Daarnaast kan het nemen van compenserende maatregelen noodzakelijk zijn.

3 Werkwijze vleermuizenonderzoek

Het vleermuizenonderzoek is op 6 juni jl. – onder gunstige omstandigheden; 17°C, droog en weinig wind – uitgevoerd. Daarbij is met behulp van een 'batdetector' het gebied nauwlettend in de gaten gehouden. Daarnaast zijn eventueel aanwezige vlieg-, jachtroutes en foerageergebieden van vleermuizen in kaart gebracht in (de directe omgeving van) het plangebied. Gedurende het avondbezoek zijn overige relevante nevenwaarnemingen (van b.v. nachttactieve broedvogels) eveneens meegenomen.

Een belangrijk aspect bij het hier beschreven onderzoek is het gegeven dat vleermuizen meerdere malen per jaar van verblijfplaats (kunnen) wisselen (bijlage I). Daardoor kan op basis van de terreinkenmerken en een enkel veldbezoek vaak niet met zekerheid vastgesteld worden dat in andere perioden van het jaar geen vleermuizen op de locatie aanwezig zijn. Een éénmalig veldbezoek geeft wel een indruk van de aanwezigheid van vleermuizen in een bepaalde periode van het jaar (in dit geval van de kraamperiode).

4 Resultaten aanvullend vleermuizenonderzoek

Vaste verblijfplaatsen

Tijdens het veldonderzoek zijn in de eventueel te verwijderen bomen geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De eerste uitvliegende, boombewonende vleermuizen zijn namelijk vrij laat (ca. een kwartier later dan gebruikelijk voor de tijd van het jaar) aangetroffen.

Bij nadere inspectie van de eventueel te verwijderen bomen bleek bovendien dat deze ongeschikt waren als verblijfplaats voor vleermuizen. Vanwege het ontbreken van geschikte holten, gaten en/of spleten in bomen zijn geen potentiële verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het plangebied te verwachten. Daarnaast ontbreekt bebouwing, waardoor de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen eveneens kan worden uitgesloten. Als gevolg van de plannen kan zodoende geconcludeerd worden dat geen schade aan vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zal optreden.

Vliegroutes

Gedurende het veldbezoek is geen vliegroute van vleermuizen vastgesteld. De plannen hebben zodoende geen aantasting van belangrijke vliegroutes tot gevolg. Mogelijk worden aanwezige bomen in de nabije toekomst wel als vliegroute gebruikt, maar de te handhaven bomen langs de randen van de planlocatie kunnen vervolgens door vleermuizen als vervangende oriënterende elementen worden gebruikt. De plannen geven daarom ook geen aanleiding schade te veronderstellen aan een mogelijk in de toekomst aanwezige vliegroute.

Foeragerende vleermuizen

In en aan de randen van het onderzoeksgebied zijn een viertal foeragerende vleermuissoort aangetroffen, namelijk Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. Ook na herinrichting van de locatie blijft de locatie grotendeels geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op de functionaliteit van de populaties vleermuizen zullen dan ook niet optreden.

Overige waarnemingen

Gedurende het veldbezoek zijn op de rand van de planlocatie enkele jonge Bosuilen waargenomen. De broedlocatie van deze soort is niet bekend, maar deze heeft niet binnen het plangebied gebroed. Dit aangezien geschikte broedlocaties – oude, holle bomen – binnen het plangebied ontbreken.

5 Conclusie & aanbevelingen

- Omdat geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en er geen aantasting plaatsvindt van (potentieel) belangrijke vliegroutes en foerageergebied is er als gevolg van de beoogde plannen geen schade te verwachten op vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen hier niet aan de orde;
- Gezien de (mogelijke) aanwezigheid van broedvogels in de eventueel te verwijderen bomen, wordt het wel aangeraden kapwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels dat grofweg loopt van 15 maart tot 15 juli. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en we wijzen u erop dat in het kader van de Flora- en faunawet voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

BIJLAGE I: SEIZOENSACTIVITEIT VLEERMUIZEN

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd in Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn

Periode 1: de winterslaap

Aan het eind van de maand september zoeken vleermuizen een plek om te overwinteren. Normaal gesproken blijven ze in winterslaap tot circa midden april. Onder gunstige weersomstandigheden – bij hoge temperaturen – zijn ze echter ook ‘s winters wel eens actief.

Indien sloop gepland is in de periode ‘oktober – half april’ is nader onderzoek tot half september – wanneer de soort nog actief is – het meest efficiënt. Na deze maand is het erg moeilijk vleermuizen nog vast te stellen.

Als er geen vleermuizen aanwezig blijken te zijn dient zo spoedig mogelijk – binnen enkele dagen – gesloopt te worden. Zo wordt de kans geminimaliseerd dat in de tijd tussen het onderzoek en de sloop zich als nog vleermuizen vestigen. Zijn er wel overwinterende vleermuizen vastgesteld, dan kan de sloop uitgesteld worden tot circa de tweede helft van april.

Periode 2: het voortplantingsseizoen

Gedurende het voortplantingsseizoen van circa mei – juli, zijn vleermuizen niet honkvast. Zij wisselen regelmatig van locatie om parasieten te ontwijken of gunstiger jachtgebied te zoeken. Daarbij worden de jongen op de buik meegenomen.

Wanneer in deze periode een kraamkolonie wordt vastgesteld, kan afgewacht worden tot de kraamkolonie zich verplaatst. Daarvoor dient circa wekelijks geïnventariseerd te worden. Zolang de kraamkolonie aanwezig is kan niet tot sloop overgegaan worden. Ook afvangen is geen optie, omdat de Habitatrichtlijn stelt dat de soort in het geheel niet gestoord of geschaad mag worden.

Periode 3: voor en na het voortplantingsseizoen

Midden april ontwaken vleermuizen uit hun winterslaap en beginnen te foerageren om weer op sterkte te komen. In deze periode zijn vleermuizen niet honkvast en zijn ze het minst kwetsbaar.

Direct na het voortplantingsseizoen, in de periode van begin augustus tot half september, zijn vleermuizen eveneens relatief weinig kwetsbaar en nog goed te inventariseren. De jongen zijn dan grootgebracht en de soort is druk doende vetreserves aan te leggen voor de winterslaap.

Indien in deze periodes gesloopt gaat worden is het noodzakelijk maximaal een week van tevoren te inventariseren. Indien vleermuizen aanwezig zijn dan kunnen deze eventueel afgevangen worden. Zijn ze op het moment van inventariseren niet aanwezig, dan is het altijd mogelijk dat ze er een week later wel zitten. Vleermuizen verplaatsen zich regelmatig in deze periode, dus is het aan te raden zo weinig mogelijk tijd tussen onderzoek en sloop te laten zitten.

Schema van de seizoensactiviteit van vleermuizen.

